

Tudor Ganea

Cântecul păsării de plajă

roman

POLIROM
2021

Când ieșea în fața scării, îi intrase în reflex să se asigure mai întâi stânga-dreapta în vederea reperării pericolului și identificării eventualelor refugii.

— Fugi, grasule, fugi!

Și Bajdavela se lansa într-o cursă bezmetică, urmărit de barăcanii ce-l fugăreau ca pe un vânat. Mic și gras, părea un porcușor hăituit de un trib de sălbatici ce urmau să-l gătească la cină.

— Te sparg la buci! Prinde-l!

Și îl prindeau. Îl prindeau în spatele garajelor, într-o fundătură plină de fecale uscate.

— Dă-i pantalonii jos!

Îi imobilizau mâinile.

— Ia uite ce puță mică are!

Îi dădeau bobârnace în penis.

— Grasule, tu mai bine fuți cu degetu', e mai gros!

Îi ridicau malicul și îl lăsau să-i cadă peste zona pubiană. O dată. De două ori. Când se revârsa, burta îi tremura ca o piftie.

— Aia nu-i pulă. Ăla-i ciucuraș. Dă-ți două palme!

Așa făcea de fiecare dată când îi întâlnea pe barăcani. Își dădea singur două palme. Acela era salutul lui. Așa îl dresaseră. Nivelul său de umilire se stabilizase după o vreme la acel plici care se auzea când îi întâlnea pe barăcani. De ani de zile se pălmuia singur. Ieșise din pubertate și intrase în adolescență în ritmul propriilor palme.

— Grasule, dă-ți două palme!

Când luase cunoștință de acel obicei înjositor, tatăl său pusese mâna pe o bâță și descinsese spre barăci. Afară se lăsase noaptea și pe ecranul televizorului său Adrian Ilie tocmai deschidea scorul, marcând în poarta Columbiei acel gol care deschidea calea României către calificare. Ghinionul lui Bajdavela-tatăl fusese că barăcanii

nu respectau vârsta. Damu revenise bătut în apartamentul din Delfinariu, asemenea fiului său, cu fața tumefiată și cu tricoul rupt. De atunci începuse să aibă insomnii. Pe lângă forma nasului, barăcanii îi stricaseră și somnul. După câteva luni de nopți nedormite și cu noul tic de a se uita stânga-dreapta când ieșea din scară, Damu luă hotărârea de a achiziționa încă un apartament. Mai spre mare. Mai departe de barăci. Mai la aer curat.

Și aerul devenise într-adevăr respirabil de când spatele lui Ainur se lipise de tapițeria din piele a scaunului său din dreapta. Inginerii de la uzinele Mercedes îi veniseră în ajutor prin proiectarea acelu model al cărui magnetism atrăsese brațele de fier ale FZN-ului. Mai mult decât un vehicul, Mercedesul deveni peste noapte o ustensilă prin care Hristu avea să-și recapete mândria sabotată de atâția ani de barăcani. Cu Ainur pe scaunul din dreapta și Ciprian Ecosal pe bancheta din spate, egoul lui Bajdavela începu să ia în greutate. Orgoliul îi deveni supraponderal și primele semne ale aroganței se iviră după numai un sezon estival. În toamnă – cu Ainur veghind în spatele său – dădu două palme unui Șocarici, pentru ca în iarnă să-l calce pe cap pe același Șocarici doborât în zăpadă de croșeul tătarului. Din acel moment, specialitatea lui Bajdavela deveni călcatul pe cap. Dădea și pumni, însă boschetarii nu cădeau. Nu se pricepea. Așa că se mulțumi să-i calce pe cap după ce tătarul le înmuia picioarele.

— P-ăștia îi bat doară așa, în silă, când mă plictisesc! i se destăinuise Ainur, dându-i undă verde la antrenament. Rupe-le muia!

De fiecare dată când strivea pomeți sub tălpi, Bajdavela o făcea cu simț de răspundere și ar fi mers până la capăt dacă Doagă nu l-ar fi luat cu forța de pe oamenii leșinați.

— Ho, bă, nebunule! Te-ai dilit?

În primăvară, toți Șocaricii care trăiau în subsolul blocului-ruină păstrau pe fețe urmele călcăturilor sale, iar în vară Damu fu plăcut surprins de momentul în care îi văzu pe acei oameni fără adăpost dându-și singuri palme când fiul său trecea pe lângă ei. Deși insomniile nu-i dispărură, începu să doarmă mai bine. Ațipea câteva ore pe noapte. Totuși, ar fi putut să doarmă profund. Ar fi dormit ca un copil dacă printre cei care își dădeau palme singuri când îl vedeau pe Hristu ar fi fost și barăcanii. Cu Rilă în fruntea lor.

Barăcanii locuiau în mijlocul FZN-ului, în niște locuințe colective care, din cauza formei și materialelor cu care fuseseră construite, purtau denumirea de *barăci*. Cele trei construcții cu acoperișuri în două ape fuseseră ridicate în anii '80 de regimul comunist și avuseseră ca destinație inițială locuirea temporară a câtorva familii de moldoveni strămutați dintr-un sat de lângă Botoșani. Administrația locală uitase rapid de ei și moldovenii nu primiseră apartamentele promise în blocurile din jur, iar locuirea temporară se transformase într-una permanentă. Erau puși mereu în coada listelor de repartiții, deși mâinile lor ridicaseră între timp o parte din FZN. Cartierul crescuse în jurul lor și moldovenii își priviseră barăcile umbrite încet-încet de betoanele clădirilor construite chiar de ei. Asta pentru că făcuseră parte din echipa de muncitori care ridicaseră o parte consistentă a blocurilor noi. Acela era principalul motiv pentru care fuseseră relocați în Dobrogea: mâna de lucru. Fierari betoniști, dulgheri, cărăuși, nu contase. Barăcanii se descurcau. Făceau față. Se adaptau. Brațele lor călite cu munca grea din Valea Bârladului își făcuseră rapid loc printre brațele muncitorilor dobrogeni. Revoluția și primii ani ai tranziției îi găsiseră tot în acele locuințe

colective care semănau mai degrabă cu niște grajduri: un culoar central de-a lungul căruia se deschideau zece uși. Cinci pe o parte, cinci pe cealaltă. Fiecare *baracă* adăpostea câte zece familii. Fiecare familie dispunea de două încăperi și o bucătărie comună. Fiecare încăpere avea doisprezece metri pătrați. Nu exista o ierarhizare a spațiilor pe funcțiuni. Toate camerele aveau aceeași suprafață și erau iluminate natural de un șir de geamuri înguste, cu parapete înalte, la care barăcanii puteau ajunge să le deschidă numai dacă se suiau pe un scaun. În acele apartamente mizere locuiau și câte șapte persoane ce respirau pe vreme rece aerul încălzit de godinuri, pentru care barăcanii perforaseră acoperișul și-și ridicaseră hornuri înalte de tablă. Pe timpul iernii, cele treizeci de hornuri fumegau non-stop, umplând cartierul de fum și dând barăcilor aparența unor pacheboturi gata de plecare peste mări și oceane, cu diferența că pasagerii lor nu aveau să ajungă niciunde. Generațiile moldovenilor se consumară una după alta între pereții barăcilor ce aveau să rămână înțepenite pe veci în solul argilos al falezii, la câțiva pași de țărmul mării. Sărăcia, mizeria și neajunsurile îi înrăiră. Cu FZN-ul despletindu-și blocurile noi în jurul lor, barăcile deveniră un fel de stat în stat. Conduși de un episcop care dădea peste cap aparatele de box din Satul de Vacanță și o Gardă Elvețiană specializată în flegmatul de la distanță, ofensiva barăcanilor asupra FZN-ului începu în vara lui '98, după miezul nopții, când – măcinat de umilirea fiului său – Damu Bajdavela venise la barăci înarmat cu o bătă.

Numele episcopului de la barăci era Ionuț Podaru, însă, din cauza buzei de iepure cu care se născuse, toți îl știau de Rilă. Avea 18 ani și un croșeu distrugător, pe care și-l descoperise de puțină vreme, când stricase trei aparate de măsurare a forței pumnului din Satul de

Vacanță. Era pretutindeni secondat de Jean, prietenul său care, asemenea lui Doagă, împărțea picioare și pumni în urma lui. După ce-i smulsese lui Damu băta din mână, Rilă îl bătuse cu conștiinciozitatea cu care dădea în aparatele de box din Mamaia. În numai un an – de când devenise major –, ascensiunea lui Rilă printre bătaușii cartierului fusese fulminantă, iar cele trei aparate mecanice pe care le stricase stăteau mărturie a forței sale cu care începuse să-și doboare și adversari reali. Vestea că Rilă Barăcanu face legea prin Delfinariu îl lăsase la început rece pe Ainur. Nu era teritoriul lui. Nu-i păsa. Până se pomeni cu Rilă și grupul lui de barăcani în fața cazematei. Tinerii – fără tricouri pe ei – erau transpirați și pielea le lucea întinsă pe mușchii bine finisați, de zilieri. Văzându-i, Ainur se ridicase de la masă și-și proptise pumnii în șoldurile sale pline de vergeturi. Timp de un minut se priviseră fără să scoată un sunet și deasupra FZN-ului se auziseră numai pescărușii. Probabil așa ar fi arătat și întâlnirea dintre un tigru și un leu. Numai că Ainur nu era pregătit să recunoască un prezumtiv concurent, așa că se uita la ei ca la niște hiene. El era regele totuși. Nu avea de unde să știe că – în urmă cu puține momente – fuga lui Bajdavela spre scara blocului din Delfinariu trezise în Rilă un instinct de prădător căruia nu-i mai ajunge arealul. Neputându-se opune acelei porniri animalice, ridicase băta de pe jos și o pornise spre mare, unde știa că îl găsește pe Ainur. Pe drum lovise și doborâse câteva din oglinzile laterale ale unor Dacii. În spatele lui, barăcanii îi făceau galerie și îl ațâțau. Vecinii ieșiseră speriați pe la ferestre și văzuseră acel trib ce-și întârâta războinicul. Ura barăcanilor acumulată în ADN-ul lor de oameni de care timpurile își bătuseră joc generații la rând a plesnit în acea seară caniculară de iunie.

Asemenea străbunicilor lor moldoveni care, cu o sută de ani în urmă, pusese ră mâinile pe furci și topoare și coborâseră din Flămânzi spre sud, barăcanii porniseră într-o răscoală pe care însă n-o programaseră și nu știau cum s-o controleze încă. Nimic nu anunțase acea strângere de rânduri ce a urmat după bătaia lui Bajdavela-tatăl. Nu existase un plan. Sângele machedonului îi întârâtase. Se treziseră dintr-odată posedați de dorința – înăbușită până atunci – de a-și face semnalată cumva prezența. Fiii constructorilor FZN-ului își luau revanșa și acționau în spiritul acelei vorbe din popor ce legitimează luarea vieții celui căruia i-ai oferit-o în prealabil. Ura le refulase, iar Rilă, printr-un proces căruia mintea lui nu-i găsea o justificare limpede, le-o vectoriza spre est, spre barul-centrală al lui nea Petrică, unde știa că își face veacul Ainur. Văzuți de sus, aduceau cu niște sălbatici, iar urletele lor de satisfacție – ce veneau în momentul în care câte o oglindă era desprinsă de pe caroseria vreunei Dacii sau o piatră spărgea vitrina vreunui magazin – păreau a face parte dintr-un ritual păgân. Însă avântul barăcanilor suferi o neașteptată entorsă când dădură de Ainur și bărbatul cu pată pe obraz ce fuma în spatele lui. Toată gălăgia se stinse, de parcă Ainur ar fi așezat peste ei un clopot de sticlă. Masivitatea tătarului părea să emane feromoni de intimidare, căci atât Rilă, cât și ceilalți nu reușiră să articuleze niciun răspuns în momentul în care Ainur sparse liniștea și le spuse scurt:

— A' be!

Paradoxul făcea ca cea mai uzitată expresie folosită de reprezentanții sexului masculin să fie una de esență maternă. Ana – care în limba turcă înseamnă „mamă” – devenise virală și căpătase în Constanța o amploare pandemică. O adevărată bacterie verbală, apelativul turcesc ajunsese la performanța de a se multiplica și